

SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ PTNT
TỈNH TUYẾN QUANG
CHI CỤC TRỒNG TRỌT VÀ
BẢO VỆ THỰC VẬT

Số: 59/TTBVTV - KT
V/v phòng trừ sâu bệnh trên
một số loại cây trồng

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Tuyên Quang, ngày 21 tháng 4 năm 2023

Kính gửi:

- Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn các huyện;
- Phòng Kinh tế thành phố;
- Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp các huyện, thành phố;
- Các Công ty cổ phần chè: Tân Trào, Sông Lô, Mỹ Lâm;
- Công ty cổ phần mía đường Sơn Dương.

Qua kiểm tra tình hình sản xuất, điều tra sâu bệnh trên cây trồng và báo cáo của Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp các huyện, thành phố cho thấy: Trên các cây trồng công nghiệp (chè, mía) và cây chuối, từ đầu tháng 4 đến nay, một số đối tượng sâu, bệnh hại đang có chiều hướng gia tăng (*Rầy xanh, bọ xít muỗi trên cây chè; sâu đục thân, bệnh than đen trên cây mía; bệnh héo rũ, chùn ngọn, sâu đục thân trên cây chuối*). Trong giai đoạn tới, thời tiết nắng nóng, xen kẽ các đợt mưa, cây trồng sinh trưởng, phát triển nhanh là môi trường thuận lợi cho sâu bệnh tiếp tục phát sinh, gây hại.

Để tập trung phòng trừ sâu bệnh kịp thời, hiệu quả trên một số loại cây trồng, hạn chế thấp nhất thiệt hại do sâu bệnh gây ra, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị:

1. Phòng Nông nghiệp và PTNT các huyện, Phòng Kinh tế thành phố; Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp các huyện, thành phố

- Phân công cán bộ chuyên môn tăng cường kiểm tra cơ sở, điều tra, theo dõi chặt chẽ, thông báo kịp thời tình hình sinh vật gây hại trên các loại cây trồng đến người dân.

- Phối hợp với Ủy ban nhân dân các xã, phường, thị trấn hướng dẫn, đôn đốc nhân dân tổ chức chăm sóc cây trồng đúng kỹ thuật; kịp thời tổ chức phòng trừ sâu bệnh hại trên các loại cây trồng, nhất là cây công nghiệp, cây chuối.

2. Công ty cổ phần mía đường Sơn Dương

Chỉ đạo cán bộ nông vụ bám sát cơ sở, phối hợp với cán bộ Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp cấp huyện điều tra, phát hiện tình hình phát sinh, phát triển và gây hại của sâu bệnh trên cây mía; hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc nhân dân phòng trừ sâu bệnh trên cây mía kịp thời, hiệu quả.

3. Các Công ty cổ phần chè

Chỉ đạo cán bộ kỹ thuật tăng cường điều tra, phát hiện sâu bệnh trên diện tích chè nhận khoán, diện tích chè của các hộ gia đình liên kết sản xuất với công ty; kịp thời kiểm tra, hướng dẫn, đôn đốc các hộ gia đình thực hiện phòng trừ sâu bệnh hại.

4. Một số biện pháp phòng trừ sâu bệnh hại

Để phòng trừ hiệu quả, bền vững sâu bệnh hại cây trồng, cần áp dụng biện pháp quản lý dịch hại tổng hợp (IPM) bao gồm: Biện pháp canh tác, thủ công, sinh học... Chỉ sử dụng thuốc hóa học khi cần thiết, chọn dùng thuốc ít độc hại với thiên địch và môi trường, có hiệu quả cao với sâu bệnh hại; sử dụng thuốc bảo vệ thực vật đã được đăng ký trong Danh mục thuốc BVTV được phép sử dụng tại Việt Nam, theo nguyên tắc 4 đúng.

4.1. Phòng trừ sâu bệnh trên cây chè

a) Rầy xanh

- Rầy xanh thường phát sinh, gây hại tăng khi thời tiết chuyển mùa, có nắng, mưa xen kẽ, ẩm độ không khí cao.

- Phòng trừ: Khi tỷ lệ búp bị rầy hại từ 5% trở lên, phun bằng một trong các loại thuốc: Silsau 10WP; Nouvo 3.6EC; Tiptof 16SG; Goodcheck 780WP; Comda 250EC; Vithoxam 350SC; Dylan 2EC ...

b) Bọ cánh tơ (bọ trĩ)

- Thường phát sinh trên những vườn chè già cỗi, nhiều cỏ dại và không có cây chè bóng. Bọ cánh tơ phát triển mạnh trong thời tiết khô, nóng từ tháng 4 đến tháng 8.

- Phòng trừ: Khi tỷ lệ búp bị bọ cánh tơ hại từ 5% trở lên, phun bằng một trong các thuốc sau: Sokupi 0.36SL; Marigold 0.36SL; Dylan 10WG ...

c) Nhện đỏ

- Thường phát sinh gây hại tăng khi thời tiết nắng nóng, khô hạn, trên các vườn chè chăm sóc kém. Nhện đỏ hại nặng từ tháng 5 đến 6.

- Phòng trừ: Khi tỷ lệ lá bị nhện đỏ hại từ 10% trở lên, phun bằng một trong các loại thuốc sau: Abatox 3.6EC; Aremec 45EC; Reasant 3.6EC ...

Chú ý: Phun thuốc ướt đều cả 2 mặt lá, trên lá và dưới mặt lá.

Ngoài ra, có thể tưới phun nước với áp lực mạnh khi mật độ nhện cao để rửa trôi nhện, giảm sử dụng thuốc bảo vệ thực vật.

d) Bọ xít muỗi

- Bọ xít muỗi tập trung gây hại nặng vào tháng 4, 7 và tháng 8.

- Phòng trừ bọ xít muỗi bằng các biện pháp sau:

+ Làm sạch cỏ dại, tỉa cành tạo tán cây che bóng để vườn thông thoáng.

+ Khi mật độ bọ xít muỗi có nguy cơ gây hại nặng, ảnh hưởng nghiêm trọng đến năng suất, chất lượng chè búp, sử dụng một trong các loại thuốc sau: Divasusa 21EC; Sieufatoc 36EC; Vineem 1500EC; Oshin 100SL; Actimax 50WG ...

Chú ý: Phun thuốc vào sáng sớm hoặc chiều mát để trừ bọ xít muỗi đạt hiệu quả cao.

4.2. Phòng trừ sâu bệnh trên cây mía

a) Sâu đục thân mía

- Sâu đục thân làm khô nõn ở thời kỳ mầm (giai đoạn từ 1- 8 lá thật), làm mía gãy ngọn và gãy ngang thân khi có gió to.

- Biện pháp phòng trừ:

+ Kiểm tra cắt bỏ các mầm héo sát thân hom, chặt bỏ những cây bị sâu cắn, cây đã cụt ngọn, không cho sâu hóa bướm để hạn chế các lứa sau.

+ Phun thuốc diệt sâu khi mới nở (tuổi 1, tuổi 2) còn ở bẹ lá chưa đục vào thân cây bằng một trong các loại thuốc: Sago-Super 3GR, 20EC; Pattox 4GR, 95SP ...

b) Bọ hung

- Ấu trùng bọ hung gặm, ăn rễ non và thân gần sát mặt đất, làm héo nõn, hoặc khô toàn cây, làm khuyết cây, ruộng mía bị mất khoảng. Bọ hung gây hại nặng hơn trên đất cát pha.

- Biện pháp phòng trừ:

+ Sử dụng bẫy đèn bắt con trưởng thành.

+ Xử lý đất bằng một trong các loại thuốc: Nugor 10GR, 40EC; Ritenon 150BR, 150GR hoặc chế phẩm sinh học *Metarhizium anisopliae* liều lượng 10kg/ha/lần.

c) Bệnh than

- Bệnh lây lan nhanh, cây bị bệnh phát triển chậm, thân bé, còi cọc, biến dạng, lá hẹp và ngắn, các lá xít lại, bẹ lá có sọc dài mất màu, các mắt ở phần thân và phần ngọn không có mầm, phần gốc mọc nhiều nhánh con.

- Biện pháp phòng trừ:

+ Hạn chế để mía lưu gốc quá 3 năm.

+ Nhổ bỏ cây bị bệnh đem đốt; ruộng bị bệnh nặng huỷ bỏ và luân canh với cây trồng khác. Quá trình tiêu hủy cây bị bệnh phải hạn chế tối đa rơi vãi cây, lá bị bệnh hoặc phát tán bào tử nấm ra đồng ruộng; tốt nhất cho cây bị bệnh vào bao tải đũa hoặc túi nilon vận chuyển ra khỏi ruộng để tiêu hủy.

4.3. Phòng trừ sâu bệnh trên cây chuối

a) Bệnh đốm lá (*sigatoka*)

- Vết bệnh thường xuất hiện ở mặt dưới của phiến lá thứ 3 và thứ 4. Bệnh hình thành 1 đốm sọc nhỏ màu nâu đỏ song song với gân lá, rộng khoảng 1-10mm, thường tập trung ở phía bên trái và ở chóp lá. Về sau đốm mọc loang ra, trở màu đen, đồng thời xuất hiện ở mặt trên của lá làm lá sớm bị héo chết. Bệnh gây hại ở tất cả giai đoạn sinh trưởng của cây.

- Biện pháp phòng trừ:

+ Thường xuyên cắt tỉa, tiêu hủy lá già và lá bị bệnh; làm rãnh trong vườn để thoát nước tốt trong mùa mưa.

+ Khi vườn chuối bị bệnh, phun bằng một trong các loại thuốc sau: Trobin plus 400SC; Quilt 200SE; Tilt Super 300EC; Ensino 400SC; Ortiva 600SC; Agronil 75WP, Daconil 75WP...

b) Bệnh héo vàng lá (*héo rũ Panama*)

- Bệnh do nấm gây ra, cây bị bệnh có hiện tượng vàng từ lá già bên dưới sau đó lan dần lên các lá non. Lá bị bệnh thường héo, cuống gãy và lá treo trên thân giả, đôi khi cuống lá cũng bị gãy ở phần giữa phiến lá. Cắt ngang thân giả bị bệnh sẽ thấy các bó mạch bị đổi màu nâu vàng, có mùi hôi; bỏ củ chuối các mạch có màu đỏ nâu. Bệnh biểu hiện rõ nhất ở giai đoạn cây chuối ra hoa và phát triển quả non.

- Biện pháp phòng trừ:

+ Bón vôi, phân chuồng ủ hoai mục cùng với chế phẩm nấm *Trichoderma* vào các hố trước khi trồng. Cắt sạch rễ và đất ở gốc cây giống rồi nhúng vào dung dịch bóocđô hoặc các thuốc bảo vệ thực vật có gốc đồng như: Champion 57.6 DP, Norshield 58WP... trong thời gian 10-15 phút để diệt trừ nấm bệnh trước khi trồng.

+ Thường xuyên kiểm tra, loại bỏ các lá già, lá vàng nghi bị bệnh đem tiêu hủy (phơi khô rồi đốt).

+ Khi vườn chuối bị bệnh, sử dụng một trong các loại thuốc sau để phun phòng trừ: Zithane Z 80WP; Tiptop 250 EC, Lunasa 25 EC; Score 250EC; Anvil 5SC...

c) Bệnh chùn ngọn

- Cây bị bệnh lá mọc chụm lại ở ngọn thân giả, lá nhỏ, bìa bị vàng, mép lá uốn cong, cuống lá ngắn. Trên phiến lá có các sọc xanh xen kẽ các sọc vàng sậm song song với các gân phụ. Cây bị bệnh hại nặng tàn lụi dần và không cho buồng hoặc có buồng nhưng quả nhỏ và không chín.

- Biện pháp phòng trừ: Đối với chùn ngọn chưa có thuốc trừ bệnh đặc trị, do vậy phòng bệnh là chính, cụ thể như sau:

+ Sử dụng giống sạch bệnh, cây khỏe, có độ đồng đều cao. Đối với những vườn hết chu kỳ khai thác (4-6 năm sau trồng) nên luân canh với cây trồng khác từ 1-2 vụ trước khi trồng lại.

+ Khi phát hiện cây bệnh cần phải hủy bỏ cây bị bệnh, rắc vôi để trừ nguồn bệnh.

+ Phun trừ rệp là môi giới truyền bệnh, khi mật độ rệp xuất hiện cao, sử dụng một trong các loại thuốc sau để phun: Actara 25WG; Sherpa 25EC; Trebon 10EC...

d) Sâu đục thân

- Sâu đục vào thân giả, phá hoại dần các bẹ lá, làm cho thân giả cây chuối có lỗ nhỏ và tiết ra chất nhầy màu vàng đục, bị hại nặng có nhiều vết đục làm cho thân cây chuối bị thối nhũn, bốc mùi thối. Cao điểm sâu hại non nở rộ vào các tháng 4, 7 và tháng 10 trong năm.

- Biện pháp phòng trừ:

+ Thường xuyên vệ sinh, thu gom những bẹ lá già, cây đã thu hoạch xong đưa ra khỏi vườn. Định kỳ tia bỏ bớt mầm, chỉ để 1-2 mầm cây con trên cây mẹ, tạo cho vườn luôn được thông thoáng. Những cây đã bị sâu hại nặng cần phải chặt bỏ sát gốc, đào bỏ hết cả phần củ đưa ra khỏi vườn tiêu hủy.

+ Sử dụng một số loại thuốc dạng hạt rắc vào gốc để phòng trừ như: Padan 4GR; Oncol 5GR; Afudan 3GR...

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị các đơn vị (*nhu mục kính gửi*) khẩn trương triển khai tổ chức thực hiện. Trong quá trình thực hiện nếu có khó khăn, vướng mắc đề nghị các đơn vị kịp thời liên hệ với Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật (*Phòng kỹ thuật, điện thoại: 0207.3822.752*) để phối hợp giải quyết./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Sở Nông Nghiệp và PTNT | (báo
- Chi cục trưởng | cáo);
- Trung tâm Khuyến nông (phối hợp);
- Lưu: VT, KT.

**KT. CHI CỤC TRƯỞNG
PHÓ CHI CỤC TRƯỞNG**

Nguyễn Mạnh Tú